

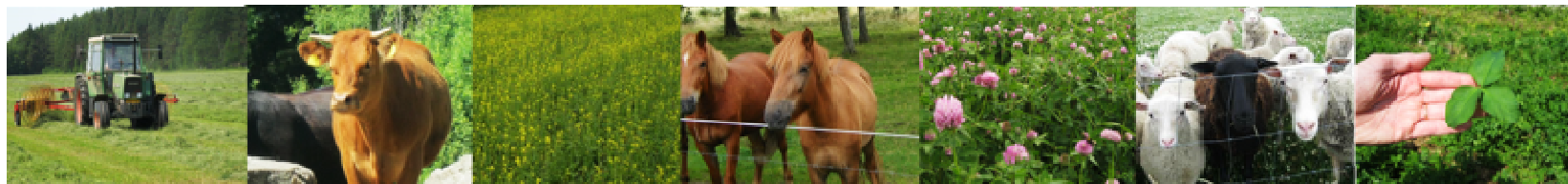
Luomutukipäivä 19.3.2017

Mtk-Pirkanmaa, TOPI-hanke

UKK-instituutti Auditorio, Kaupinpuistokatu, Tampere

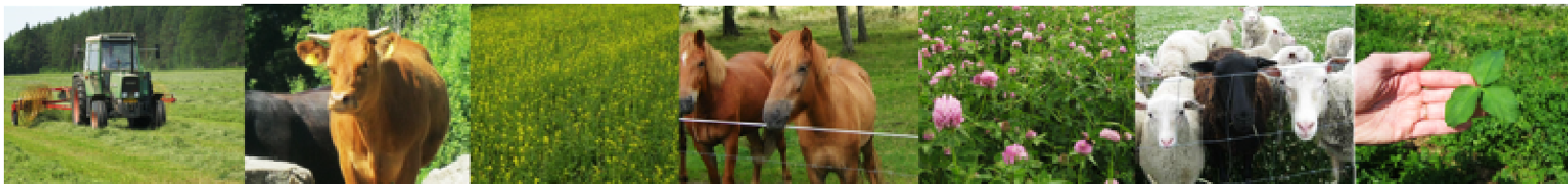
Koulutustilaisuuden ohjelma:

- 10:00 Tilaisuuden avaus**
Päivi Fallström, MTK-Pirkanmaa
- 10:05 Luomutilan tukijärjestelmä - yleiskatsaus
Satu Maaria Ahopelto, ProAgria Etelä-Suomi
- 11:30 Luomusitoumus 2017 ja luomuvalvonnan ajankohtaiset
Marika Arrajoki-Alanen, Pirkanmaan ELY-keskus
- 12:15 Lounas (omakustanteinen)**
- 13:00 Tuki- ja luomuehtojen yhteensovittaminen käytännössä
NEUVO2020
Sari Hiltunen, ProAgria Etelä-Suomi
- 14:00 Tilaisuus päättyy**

Aikatauluja ja poimintoja tukihakuun 2017

- Sähköinen järjestelmä aukeaa lohkomuutosten teon osalta **3.4.2017**
 - Uudet lohkot, jaot, yhdistämiset ym. (30.4.mennessä, jos mahdollista)
 - ⇒ kunta ehtii käsitellä ja hyväksyä ennen tukihakua
 - ⇒ Rajakorjaukset lähtevät vasta tukihaun yhteydessä
- Tukihaku alkaa toukokuun alkupuolella
- Hakuopas: www.mavi.fi/hakuopas
 - Julkaistaan maaliskuun lopulla
- Uuden luomusitoumusta hakevan tilan liityttävä valvontaan **2.5.2017**
 - **2017 on viimeinen vuosi, kun voi liittää aloja luomusitoumukseen (alle 5 ha)**
- Päätukihaku päättyy **15.6.2017**
- Myöhästymispäivät (25 kalenteripäivää) kansalliset ja muut tuet
 - Pakolliset palautettavat lomakkeet:
101A, **101B**, 101D, 102A, **102B**, 102C, (456,457) (ei poistuvia 2017)
 - Paperisina Mavin nettisivuilta (Mavi.fi=>Oppaat ja lomakkeet=>viljelijä)
 - suomi.fi-palvelusta poistuvat kesäkuun lopulla (?)(palvelusta poistuu kaikki tulostettavat lomakkeet)

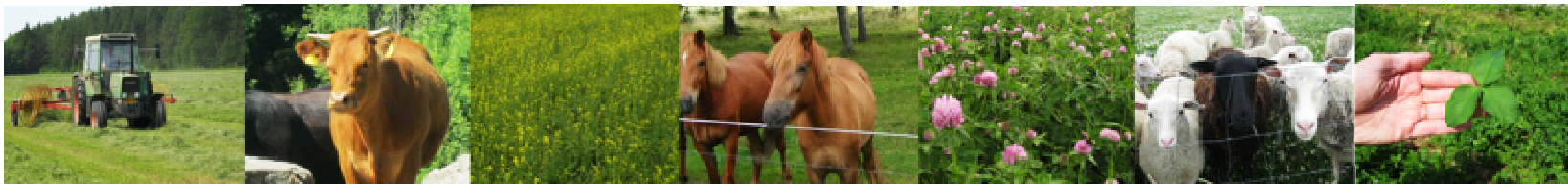
Aikatauluja ja poimintoja tukihakuun 2017

- Viljelijöille lähetettävä materiaali (viikko 15)
 - Tukihaku muistutus
 - Yhteenvetotuloste (perustuu 2016 tietoihin)
 - Tulee mahdollisimman ajantasaiset tiedot lohkoista (2016 valvonnat)
 - Hakijan tiedot
 - Voimassa olevat sitoumukset ja sopimukset (jotka käsitelty jo)
 - Osallistumisilmoitukset
 - Nuorenviljelijän tuen tiedot
 - Lohkotiedot
 - Uutta vuonna 2017 (koonti hakuoppaan Uutta 2017 kappaleista)
 - 2018 ei enää esitäyttötulostetta => löytyy vipu-palvelusta
 - Paperihakija voi pyytää kuntaa tulostamaan ed. vuoden tukihakemuksen tai vipupalvelun näkymän
- Muista myös tukioikeuksien siirrot 15.6.
- Lomakkeet poistuvat suomi.fi sivustolta kesäkuun lopussa => siirtyvät mavin verkkosivuille

Aikatauluja ja poimintoja tukihakuun 2017

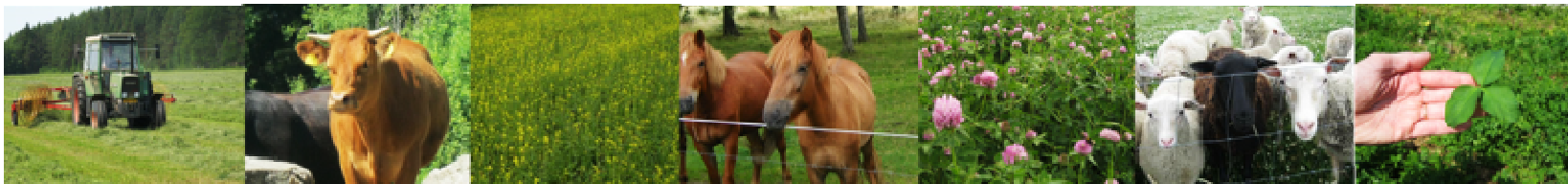
- Yleinen hehtaarituki koko C2 alueelle (edellisvuotena vain C2p ja ylöspäin)
- **Ympäristökorvaus**
 - ei 10 aarin lisäyksiä
 - Tilusjärjestelyjen kautta tulleeille korvauskelvottomille lohkoille ei saa enää korvauskelpoisuutta
 - Sitoumuksesta ei voi luopua, kuten 2016 (lomake 474)
 - Ei uutta alaa valumavesien hallinta toimenpiteeseen
 - Jos saa hallintaan lohkon, jolla toimenpide on, voi jatkaa.
Toimenpiteen voi myös valita tässä tapauksessa (463 lomake hakemukseen + liitteet)
 - Ei uutta alaa monivuotisiin ympäristönurmiin, ei suojaväyhyhykkeisiin
 - Toimenpiteitä voi jatkaa, jos lohkoja tulee hallintaan. Näissä tapauksessa toimenpiteen voi myös valita, jos ei ole ollut valittuna

Aikatauluja ja poimintoja tukihakuun 2017

- **Ympäristökorvaus**

- Kasvipeitteisyyden luopumis- ja vaihtoperusteet pysyvät ennallaan
 - Varmista jo keväällä, että pystyt täyttämään syksyllä kasvipeitteisyys toimenpiteen vaatimukset (tavoittelemasi)
mm.Lhp pellot
- Ympäristökorvauksen koulutusvaatimus **30.4.2017** mennessä
 - Hallinnan siirto tilanteessa, jos hallinta siirtyy ennen 30.4 => jatkaja tekee ja jos 30.4 jälkeen, niin luopuja tekee 30.4.2017 ja jatkaja tekee 30.4.2018
 - sanktio 2017 5%, jos ei tee, 2018 10% ja 2019 20% (sama periaate, kuin kiertosuunnitelmissa, (joita vielä palauttamatta 1000 kpl?))
 - Peltomaan laatutestin voi palauttaa jo ja viimeistään 30.4.2018
- Viimeinen kylvöpäivä 30.6
- Ympäristökorvauksen syysilmoitus (lokakuussa?)

Lomakkeita 2017 tukihakuun muistilista

Numero	Lomake
101A	Maatilalomake
101B	Tukihakemus <i>Mavi.fi</i>
101D	Maatilan osalliset
102A	Tukihakemuksen peruslohkolomake
102B	Tukihakemuksen kasvulohkolomake
102C	Peruslohkojen muutoslomake
456	Uuden maatilan tiedot ja valtuutus viljelijätukiasiointiin
457	Maatilan asiointioikeuksien muutoslomake (neuvojan valtuutus ym.)
471	Hakemus korvauskelpoisuuden vaihtoon lohkojen välillä
479	Ympäristösitoumuksen toimenpiteiden muuttaminen
145	Ilmoitus pinta-alatukien osittaisesta perumisesta
103 a	Tukioikeuslomake (vipu-palvelu)
103 b	Tukioikeuksien siirto lomake
160	Hakemus sitoumuksen/sopimuksen siirtoon (ympäristökorvaus)

Luomulomakkeet , yleisimmät tarvittavat

Numero	Lomake
215 (Mavi /Suomi.fi)	Luonnonmukaisen tuotannon sitoumus (15.6.2017 mennessä)
Luomuvalvontalomake 1	Hakemus valvontaan liittymisestä, kaikki tuotantosunnat Liite: luomuperuskurssitodistus
Liite 1a	Peltokasvi- ja puutarhatuotannon liite Evira.fi
Liite 1b	Kasvihuone- ja tai sienimöiden liittäminen valvontaan
Liite 1c	Keruualueiden liittäminen valvontaan
Liite 1d	Eläintuotannon liittäminen valvontaan Liite: Eläintenhoitosuunnitelma, Pohjapiirrokset, lupahakemukset
Liite 1 h	Elintarvikkeiden valvontaa hakeminen (Valmistus, jalostus, tukkukauppa jne
Liite 1 e	Alhaisen jalostuksen valmistuksen ja käsittely
Luomuvalvontalomake 9	Lupahakemus: Rinnakkaisviljely ja siirtymävaiheen lyhennys
Luomuvalvontalomake 9c	Lisäysaineistolupa (tav. om. Siemen)
Luomuvalvontaloma 9B	Eläintuotannon luvat (mm. nupoutus)
Luomuvalvontalomake 10	Ilmoitus muutoksista (eroaminen, toimijan vaihtuminen, tuotantosunnan poisto)

Vipupalvelu ja sähköinen asiointi 2017

Maksutapahtumien uusi näkymä 2017

Tarkempi erittely maksuista. Näytetään mm. palkkiolaji, onko maksu lopullinen vai ennakko, takaisinperinnät, ulosotot ja panttaukset sekä mahdollisuus tulostaa maksutapahtumat.

Maksutapahtumat ajanjaksolle 1.1.2017-31.12.2017						
Maksupäivä	Maksunsaaja	Maksettu tilille	Tuensaajan tilille maksettu			
▶ 12.03.2017	Kissantassu Oy	FI16XXXXXXXXXX	1290,00			
▶ 13.04.2017	Kissantassu Oy	FI16XXXXXXXXXX	0,00			
▼ 15.05.2017	Kissantassu Oy	FI16XXXXXXXXXX				
	Tuki	Tukityyppikoodi	Lopullinen/ennakko	Tukivuosi		Myönnetty
	Tilatuki	1234567890	Lopullinen	2015		16000,00
	YMP	1234567890	Ennakko	2016		3000,00
	LHK	1234567890	Ennakko	2016		2000,00
	▼ Tuki NN	1234567890	Lopullinen	2015		
	Palkkiolaji	Palkkiolajikoodi				Palkkiosumma
	Palkkiolaji 1	1234567890				1600,00
	Palkkiolaji 2	1234567890				400,00
	Yhteensä					23000,00
	Takaisinperintä					
	Tilatuki			2011		-200,00
	Ulosotto ja panttaus					
	Ulosotto		Helsingin ulosottovirasto			-400,00
	Panttaus		Heikin rehu Oy			-400,00
	Vähennykset yhteensä					-1000,00

[Tulosta maksutapahtuman tiedot](#)

Vipupalvelu ja sähköinen asiointi 2017

- Uutena Lohkotietojen yhteenveto –osiossa näytetään yhteenvetoja pinta-aloista:
 - kasvulohkon
 - peruslohkon korvauskelpoisuuden
 - Ympäristökorvauksen sitoumustiedon
 - Luomusitoumuksen
 - Luomuun tai siirtymävaiheisiin ilmoitetun alan perusteella

Lohkotiedot

Lohkotietojen yhteenveto

Maatilan tiedot

Tulosta tiedot

Yhteenveto kasvilajeittain

Yhteenveto peruslokoittain

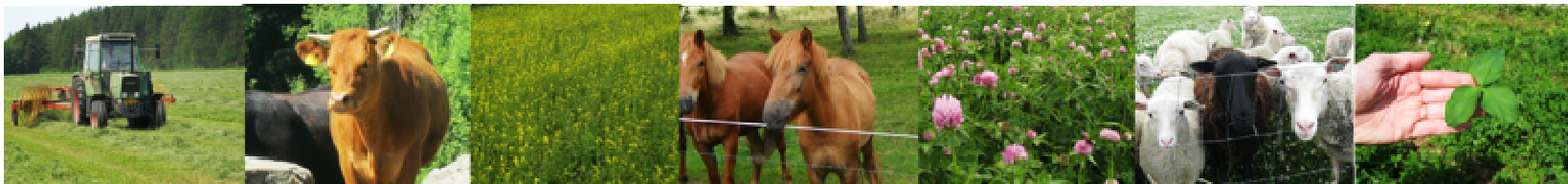
Tunnus	Perusloko	Pinta-ala (ha)	Korvauskelpoisuus	Ympäristösitoumus	Luomusitoumus
▶	Rintapää	3,82	Korvauskelpoinen	Kyllä	Ei
▶	Pikku pala	0,70	Korvauskelpoinen	Kyllä	Ei
▶	Riihivainio	2,73	Korvauskelpoinen	Kyllä	Ei
▶	Nevanranta	0,92	Korvauskelpoinen	Kyllä	Ei
▶	H. kartanon tau	0,49	Korvauskelpoinen	Kyllä	Ei
▶	H. niemen tienp	0,80	Korvauskelpoinen	Kyllä	Ei

Yhteenveto pinta-aloista

Kasvulohkojen pinta-ala yhteensä	9,46 ha
Korvauskelpoisuus: Kyllä ⓘ	9,46 ha
Korvauskelpoisuus: Vain LHK ⓘ	0,00 ha
Korvauskelpoisuus: Ei ⓘ	0,00 ha
Ympäristösitoumusala	9,46 ha
Talviaikaisen kasvipeitteisyyden kohdentamisalue	9,46 ha
muu alue	0,00 ha
Suojavyöhykkeiden ja luonnonpeltojen kohdentamisalue	0,00 ha
muu alue	9,46 ha
Luomusitoumusala	0,00 ha
Luomuun tai siirtymävaiheisiin ilmoitettu ala	0,00 ha

 Ympäristösitoumusalassa on eritetty koko tilan ympäristösitoumusala. Siinä ei ole esitetty sitoumusalaa kohdentamisalueille ja muulle alueelle erikseen. Sitoumusalan mahdollinen oleminen kohdentamisalueella ja muulla alueella vaikuttaa mm. "peltojen talviaikaisen kasvipeitteisyyden" ilmoittamisessa. Tarkista kohdentamisalueen tieto peruslohkon tiedoista.

Päätukihakua varten tehdyt rajakorjaukset (lähetetään päätukihakun mukana)

Vipupalvelu ja sähköinen asiointi 2017

Päätukihaku –Haettavat tuet välilehdellä näkymää selkeytetty
Yhdellä rastilla haetaan ympäristökorvausta ja sitoumuksia

Haettavat tuet

Vipuneuvoja

Yhteenveto ja lähelys

Valitse haettavat tuet

Tuenhakija

Aktiiviviljelijätarkistus: hallinnoitko lentoasemia, rautatieyhtiötä, vesi-yhtiötä, kiinteistöyhtiötä, pysyviä urheilukenttiä tai vapaa-ajan alueita?

☒ En hallinnoi

☐ Hallinnoin, otan yhteyttä kuntaan selvittääkseni voidaanko tukia myöntää

Valitse Kaikki tukialueet (AB - C4)

☐ Perustuki ja vihennyttämistuki

☐ Nuoren viljelijän tuki

☐ Peltokasvipalkkio

☐ Sika- ja siipikarjatalouden pohjoinen tuki

☐ Sokerijuurikkaan kansallinen tuki

☐ Luonnonhaittakorvaus

☐ Luonnonhaittakorvauksen kotieläin-korotus

☐ Ympäristökorvaus ja/tai ympäristötuki (sisältäen sitoumukset ja sopimukset)

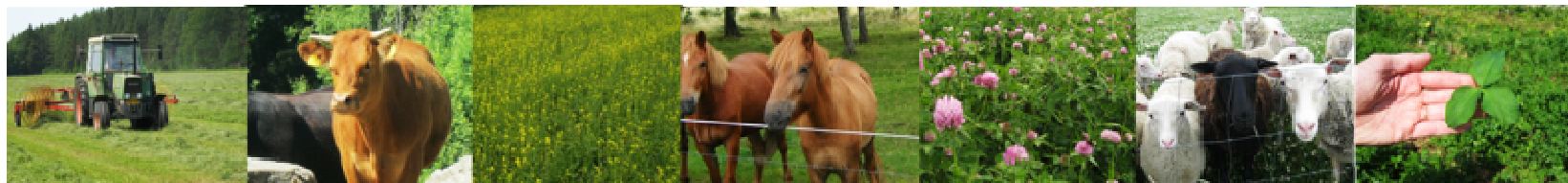
☐ Luonnonmukainen tuotanto (2015-)

Valitse C-alueen tuet

☐ Pohjoinen hehtaarituki

☐ Nuorten viljelijöiden tuki

☐ Yleinen hehtaarituki

Vipupalvelu ja sähköinen asiointi 2017

Alustava tukiarvio

Tukiarvion lisäksi osiosta löytyy erilaisia tarkisteita pinta-aloihin liittyvistä rajoitteista.

▼ Alustava tukiarvio €

Tukisumma on arvio, joka perustuu tukihakemuksella annettuihin tietoihin. Lopulliseen summaan vaikuttavat tukitasojen muutokset, pakolliset vähennykset sekä mahdolliset valvontaseuraamukset ja muut vähennykset. Alustava tukiarvio ei ole käytössä tukihaun jälkeen.

Perustuki ja viherryttämistuki - 0,00 €

▲ Tukioikeuksen määrä rajoittaa maksettavaa tukea. Muista tehdä tukioikeuksien siirrot.

► [Tarkemmat tiedot kasvilajiryhmittäin](#)

Ympäristökorvaus, sitoumus - 0,00 €

Arvio maksettavasta korvauksesta perustuu keväällä ilmoittamiisi tietoihin. Muista tehdä syysilmoitus lokakuun loppuun mennessä.

► [Tarkemmat tiedot kasvilajiryhmittäin](#)

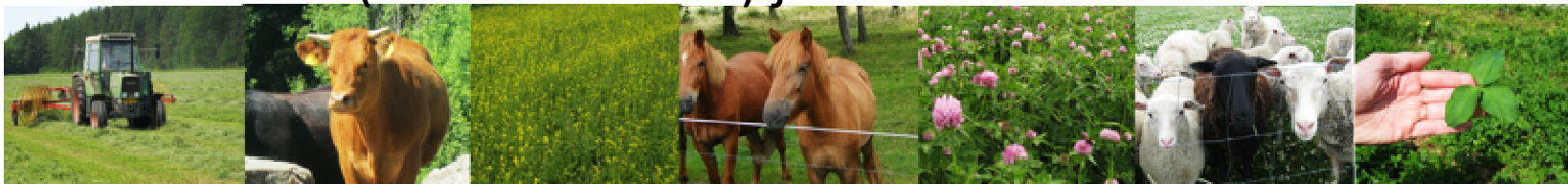
Toimenpide / kasvi	Alue	Ilmoitettu ala (ha)	Haettu ala (ha)	Rajoitteen ylittävä ala (ha)	Tukiarvio (€)
Luonnonhoitopeltonurmi	Kohdentamisalue	25,00	20,00	5,00	0,00
Peltoviljelykasvit	Kohdentamisalue	75,00	75,00	0,00	0,00

▲ Tukioikeuksen määrä rajoittaa maksettavaa tukea. Muista tehdä tukioikeuksien siirrot.

Perustuki(2016 n. AB-alue 121,5€/ha ja C-alue 107,9€/ha)

2017

- Lopulliset tasaosien arvot muuttuvat vielä, (tukikaton pienentymisen seurauksena lasketaan ja alueellinen suhde täsmäytetään)
- Tukioikeusrekisterin päivitys menossa
- Sokerilisä puolittuu 2016 arvosta
- Timoteilisäosa poistuu kokonaan
- Jos tukioikeuksia jää käyttämättä 2v peräkkäin (esim.2015 ja2016)
 - Leikataan käyttättämätön määrä kansalliseen varantoon
 - Tilapäisesti viljelemättömiä ei edelleenkään 2v peräkkäin
- Muista siirtää tukioikeuksien hallinta vuokrasopimuksia tehdessä!!
 - Tarkista vipupalvelusta hallinnansiirtojen viimeinen tukivosi
 - 103a (ei vielä vivussa) ja 103 b

Viherryttämistuki (tuki n. AB-alue 75€/ha ja C-alue 65€/ha)

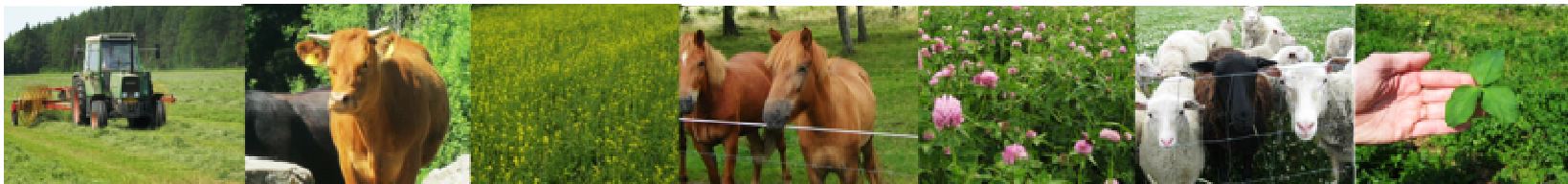
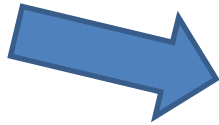
- Viljelyn monipuolistaminen
- Pysyvän nurmen säilyttäminen
 - Luomutilalla pysyvän nurmen laskenta jatkuu, mutta ei muodostu pysyvää nurmea luomuaikana
 - (2016 pysyvän nurmen ala kasvoi => ei pelkoa ennallistamisesta 2017)
- Ekologisen alan vaatimus (Uusimaa ja Varsinais-Suomi)

Luomutilalla on oikeus tukeen ilman vaatimusten noudattamista, luomuun siirtyvillä tai luomulohkoilla!

- Luomutila voi luopua tästä vapautuksesta (vaikka ei haekaan luomukorvausta)
 - **Rastitetaan, jos ei halua** käyttää oikeutta
 - Tulee harkintaan, jos tilalla on peltoja luomussa ja tavanomaisessa.
 - Esim. 100 ha tila siirtyy luomuun 2. erässä
 - 50 ha luomussa (sv1)
 - Nurmi 26 ha
 - Kaura 14 ha
 - Ohra 10 ha
 - 50 ha tavanomaisessa
 - Syysvehnää 50 ha
 - ➔ kolmen kasvinvaatimus (ekologinen ala, jos ko. alueella)
 - Tai nurmea tavanomaisessa tuotannossa yli 75%
 - Menettää kasvipeitteisyyden tuen ymp. korvauksessa

**Koko tilalla täytyisi
kolmen kasvin
vaatimus,
tavanomaisella
osuudella ei**

Ympäristösitoumus 2017

- Ei juurikaan asetusmuutoksia, asetukset hyväksytty.
- Vähimmäisala edelleen 5 ha tai 1ha puutarhakasveja
- Ei uusia sitoumuksia
 - Sitoumus mahdollista siirtää tai ”jakaa” (lomake 160)
- Ei uutta alaa sitoumuksiin
 - Ei 0,1 ha:n lisäyksiä, eikä uusjakoalaa
 - V. 2016 sitoumuksella ollut ala, jos se on sitoutuneella v. 2017
=> edellytys maksun saamiselle, muuten putoaa pois sitoumuksesta => ei saa maksua tänä vuonna tai seuraavina vuosina
 - Korvauskelpoisuus kuitenkin säilyy
 - Voimassa olevan sitoumuksen maksua haetaan 101b:n rastilla
- Ympäristösopimuksista ei uusia
 - Alkuperäisrotusopimuksia ja kurki- ja hanhipeltoja

Ympäristösitoumus 2017

- Sitoumuksesta ei voi luopua ilman takaisinperintää
- Sitoumuksen ala voi muuttua
 - Ala voi muuttua, jos poistuu hallinnasta
 - Voi mennä myös sitoutumattomalle
 - Mikäli vähenee alle minimialan (5ha/1ha) hallinnan muutoksella
⇒ sitoumus raukeaa => ei takaisinperintää
- Takaisin perintä vähentyneen alan osalta, jos poistuu maatalouskäytöstä ja ala jää omaan hallintaan
- Korvauskelpoisuuden vaihtaminen
 - Vähintään 0,5ha ala (tilakohtaisesti, ei lohko kohtaisesti)
 - Vaihde ttava koko peruslohkon osalta -> lohkojako/jaot ennen vaihtamista
 - Haku lomakkeella 471 15.6.2017 mennessä
 - Lohko voidaan jakaa myös tällä perusteella

Ympäristösitoumukseen voi tehdä muutoksia 2017

- Toimenpiteiden vaihtaminen (lomake 479)
 - Puutarhakasvien viljelyn lopettaminen tai aloittaminen (väh. 1ha)
 - Sitoumuksen jako tai siirto
 - Luomun aloitus tai lopetus
 - Neuvo 2020
 - Kasvipeitteisyys, jos ilmoitat v.2017 kasvipeitteisyyteen kelpaamattomia kasveja yli 20% (=niitä, jotka kelpasivat v. 2015)
- Toimenpiteiden lisääminen
 - Puutarhakasvien ala lisääntyy, voi ottaa puutarhakasvien toimenpiteen
 - Vanha erityistukisopimus päättyy (suojavyöhyke, lumo ->suojavyöhyke, turvepelto_> mv ympäristönurmi) sitoumuksen ehdot tulee täyttyä
 - Jos saat hallintaasi lohkoja, joilla toteutetaan koko sitoumusajan kestäviä toimenpiteitä

Ympäristösitoumukseen voi tehdä muutoksia 2017

- Toimenpiteistä luopuminen
 - On luovuttava tp:stä “puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu”,
jos siirryt luomuun
 - Voit luopua tp:stä, jos luovut koko lohkoista, joilla toteutetaan koko sitoumusajan kestäviä tp:tä. Jos näitä lohkoja jää omaan hallintaan niin et voi luopua.
 - Voit luopua puutarha tp:stä, jos puutarhakasvien viljelyala vähenee alle 1 ha:n
 - Voit luopua kasvipeitteisyydestä. jos ilmoitat v. 2017 kasvipeitteisyyteen kelpaamattomia kasveja yli 80 tai 60 % (= niitä, jotka vielä kelpasi v. 2015)

Ympäristökorvauksen kertausta...

- **Tilakohtainen toimenpide**
 - Ravinteiden tasapainoinen käyttö 54€/ha / 200€/ha
 - Toteutettavat toimenpiteet
 - **Viljelysuunnitelma vuosittain**
 - Viljelykiertosuunnitelma (palautettiin 30.4.2016)
 - **Viljavuustutkimus 5v:n välein**
 - **Lohkokirjanpito vuosittain**
 - **Suojakaistat ja monimuotoisuuskaistat**
 - **Koulutus/verkkotentti ympäristökorvausjärjestelmästä (30.4.2017 mennessä)**
 - Peltomaan laatutesti yli 0,5ha lohkoilta (30.4.2018 mennessä, palautus kuntaan)
 - Lomake 480 tai muu vastaava

Ympäristötoumuksen
Peltomaan laatutestin
itsearviointilomake

Lomake 480

Viranomaisen merkinnät

Lomake vastaan-
otettu, pvm.

Asiatunnus

Vastaanottaja

Toimita lomake maatilan sijaintikunnan
maaseutuelinkeinoviranomaiselle viimeistään 30.4.2018.

Tuenhakija

Tilatunnus

Valitse arvosteluasteikon numerovaihtoehtoista arvioitavaa lohkoa ja viljelytoimia parhaiten kuvaavat pistemäärät. Tuloksena saat suuntaa-antavan kuvan lohkon tilanteesta.

Arvosteluasteikko:

- 4,1–5,0 Erittäin hyvä tilanne. Pidä huolta, että hyvä tilanne säilyy!
- 3,0–4,0 Tyydyttävän hyvä tilanne. Parantavista toimenpiteistä on hyötä maan hyvinvoinnille.
- 2,0–2,9 Välttävä tilanne. Parantavia toimenpiteitä tarvitaan.
- 1,0–1,9 Huolestuttava tilanne. Parantavat toimenpiteet erittäin tarpeellisia.

Perusloh-kon tunnus	Peruslohkon nimi	Pinta-ala	Paran- nustoi- met:	Viljelytoimet:				Maan ominaisuudet:						Kasvusto ja maaperä- eliöstö:				Kokonaisarvio
				Viljelykierto	Koneiden paino	Ajokerrat	Eloperäisen aineksen lisäys	Kivennäisainnottus	Pellon kuivuminen	Muokkautuvuus	Veden imeytyminen	Mururakenteen kestävyys	Poutuvuus	Kasvuston kunto	Ravinteiden puutos	Kasvitaudit	Maan biologinen aktiivisuus	
			Ojitus															0,0
			Kalkitus															0,0
																		0,0
																		0,0
																		0,0
																		0,0

Lohkokohtaiset toimenpiteet 2017

- Lohkokohtaiset toimenpiteet
 - Lietelannan sijoittaminen peltoon, 40€/ha
 - Lietteiden levitys sijoittavilla tai multaavilla laitteilla
 - Vähintään 20m³/ha
 - **Maksetaan enintään 60%:lle sitoumusosalasta**
 - Ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen, 40€/ha
 - Levitettävä lannoitevalmistelain mukaisia orgaanisia lannoitteita, maanparannusaineita tai kasvualustoja sekä toiselta tilalta hankittua kuivalantaa tai kuivajaetta
 - Vähintään 15m³/ha
 - **Maksetaan enintään 60%:lle sitoumusosalasta**

Lohkokohtaiset toimenpiteet 2017

- Valumavesien hallinta
 - Ei uusia sopimuksia 2017
 - Säättösalaojitus, 70€/ha
 - Säättökastelu tai kuivatusvesien kierrätys, 250€/ha
 - Toimenpiteet hyväksytään lohkoilla, joilla on ollut erityistukisopimus valumavesien käsittelystä tai joiden maalaji on eloperäinen. Lisäksi happamat sulfaattimaat
 - Happamista sulfaattimaista maanäyte 0,5-1,5m syvyydeltä, tulos kuntaan 30.9. mennessä
 - Muut kuntaan toimitettavat asiakirjat: Salaojasuunnitelman ojastokartta, analyysitulos maalajista eloperäisillä mailla (viljavuusanalyysi tai vastaava)
 - Alaa sai lisätä kahden ensimmäisen sitoumusvuoden aikana

Lohkokohtaiset toimenpiteet 2017

- **Ympäristöhoitonurmet**

- Suojavyöhykenurmet, kohdentamisalueella 500€/ha, muualla 450€/ha
 - Uutta alaa ei voi enää ilmoittaa
 - Vanhan ohjelmakauden sopimuksien (suojavyöhyke tai lumo pellolla) päättyessä alat voi ilmoittaa suojavyöhykkeeksi, jos täyttävät nykyiset ehdot
 - Mikäli siirtyy ko. alaa viljelyyn voi jatkaa

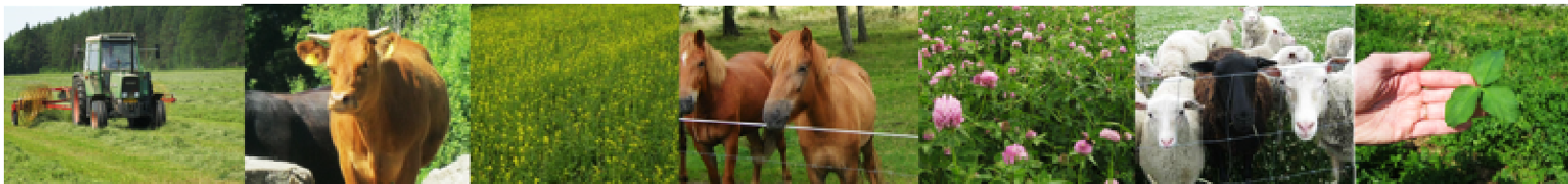
Lohkokohtaiset toimenpiteet 2017

- Monivuotiset ympäristönurmet, 50€/ha
 - Pohjavesialueella, turve- tai multamaalla sekä happamilla sulfaattimailla sijaitsevat lohkot
 - Voi perustaa kahden ensimmäisen sitoumusvuoden aikana, ei enää 2017
 - Voi jatkaa, jos siirtyy hallintaan
- Luonnonhoitopeltonurmet, kohdentamisalueella 120€/ha
muualla 100€/ha
 - Ei muutoksia
 - Vähintään 2 kasvukautta samalla lohkolla
 - Kohdentamisalueella enintään 20% korvauskelpoisesta alasta, muualla 5%
 - Niitto vähintään joka toinen vuosi
 - (Saa päättää kasvinsuojeluaineilla 1.9. / 15.7. alkaen)
 - Voi tehdä kunnostustoimenpiteitä

Lohkokohtaisista toimenpiteistä: Ota huomioon kevään haussa / syysilmoituksessa!

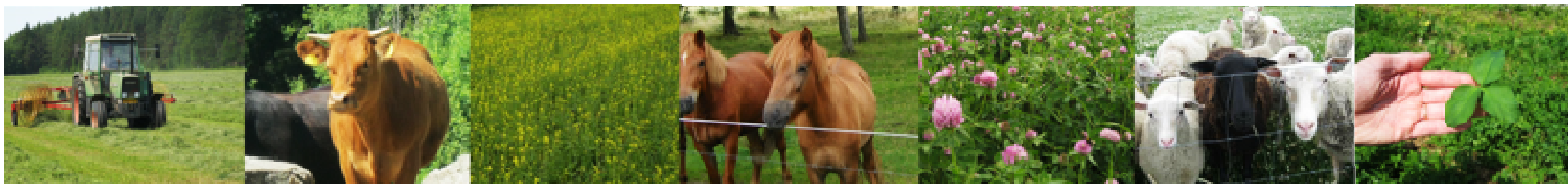
- Muista ilmoittaa puutarhatoimenpiteisiin ja peltojen talviaikaiseen kasvipeitteisyyteen vähintään minimiala -> muuten tp hylätään
- Kasvipeitteisyys ilmoitetaan vasta syksyllä, mutta kaikille päätukihaun kasveille ei voi ilmoittaa kasvipeitteisyyttä.
 - Kasvipeitteisyys minimiala tulee täyttyä kohdentamisalueella ja muulla alueella
- Et voi ilmoittaa lisäalueita (voit ilmoittaa, jos alueen hallinta siirtyy)
 - Suojavyöhykkeet
 - Monivuotiset ympäristönurmet (2. ensimmäistä sitoumusvuotta)
 - Valumavesien hallinta (2. ensimmäistä sitoumusvuotta)
- Maksua rajoitetaan, jos menee tietyn %-rajan yli
 - Luonnonhoitopellot, monimuotoisuuspellot, lantatoimenpiteet, saneerauskasvit, kerääjäkasvit

Kierron ulkopuoliset nurmet (lhp ja suojavyöhyke)

Tuotantoehdot:

- Ei sovelleta 30%:n palkokasvivaatimusta
- Määriteltävä ja kuvattava luomusuunnitelmassa
 - Kuvattava miten lohkon kasvukuntoa parannetaan tai ylläpidetään suunnitelmallisin hoitotoimenpitein
 - Esim. suojavyöhykkeen sadonkorjuu, lhp:n niitto
 - Toimenpiteiden ajankohdat, puhdistusniitot
- Luomuyksikössä voi olla saman aikaisesti kiertoon kuuluvia, että kierron ulkopuolisia nurmia (esim. luonnonhoitopellot)

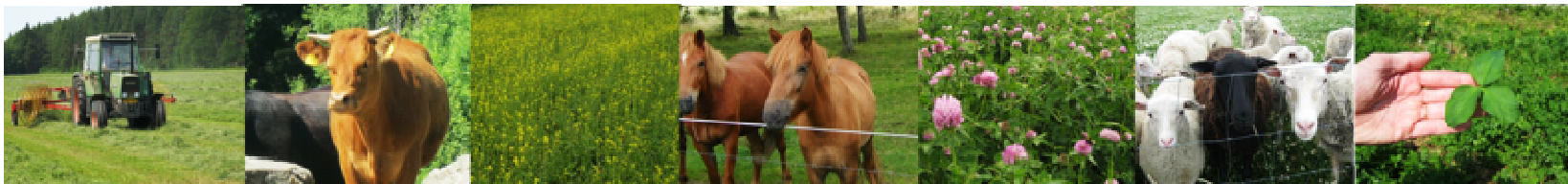

Lhp esimerkki 100 ha:n luomutila

Kierto: Vilja (25 ha) + Vilja+ ns (25 ha) + Apila 1 (25 ha) + Apila 2 (25 ha)

Kasvipeitteisyys tavoite 60%

- Tuki kohdentamisalueella 54€ ravinnetoimenpide(x100 ha ja kasvipeitteisyys 36€(x 100 ha)
 $5400 + 3600 = 9000\text{€}$
- Merkitsee nurmista 20% (120 e/ha) lhp:ksi, joka tulkitaan kynnetyksi
 - $20\text{ha} \times 120\text{€} = 2400\text{€}$
 - Kasvipeitteisyys % putoaa tästä syystä 40%
 - $80\text{ ha} \times 54\text{€ (rt)} = 4320\text{€}$ ja $80\text{ha} \times 18\text{€} = 1440\text{€}$
 - Yhteensä 8160€
 $\Rightarrow$ tappio 840€
- Tuki muulla alueella 54€+11€ yhteensä 6500€
 - Merkitsee 5ha (5%) 500€ lhp:ksi (100€/ha)
 - Todennäköisesti ei vaikutusta kasvipeitteisyys %:n
 - $95\text{ ha} \times 54 = 5130 + 95\text{ha} \times 11\text{€} = 1045$ yht. 6175 €
 - Yhteensä 6675€
 - Voitto 175€
 - Jos kasvipeitteisyys putoaisi 40% $\Rightarrow$ tappio 15€/v

Lohkokohtaiset toimenpiteet 2017

Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys

- Vähintään 20% korvauskelpoisesta alasta kasvipeitteistä vuosittain
- 20% ylittävä kasvipeitteisyys voi vaihdella vuosittain
- Kohdentamisalueella 20% (4€/ha), 40% (18€/ha), 60% (36€/ha) ja 80% (54€/ha)
- Muulla alueella 20% (4€/ha), 40% (9€/ha), 60% (11€/ha)

Lohkokohtaiset toimenpiteet (2016 ja) 2017

- Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys
 - Kohdentamisalueen ehdot
 - 20% kasvipeitettä voi täyttää kevennetyllä muokkauksella
 - 20% ylittävä osa oltava aitoa kasvipeitettä
 - Kasvipeitettä ei voi täyttää **suojavyöhykkeillä, mv. ympäristönurmilla, luonnonhoitopeltonurmilla, viherlannoitusnurmilla, saneerauskasveilla, monimuotoisuuspelloilla, monivuotisten puut.kasvien katetulla alalla, pellolla olevalla erityistukialalla ja** kesannolla tai sen jälkeen perustettavalla syyskylvöisellä kasvilla.
 - Muun alueen ehdot
 - Kasvipeitettä voi täyttää kevennetyllä muokkauksella tai aidolla kasvipeitteisyydellä kaikissa rajoissa
 - **Yllä mainitut ”vihreät” alat eivät täytä**
 - Kesanto tai sen jälkeinen syyskylvöinen kasvi käy

Lohkokohtaiset toimenpiteet 2017

- Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys
 - Aito kasvipeitteisyys
 - Monivuotiset ja yksivuotiset viljellyt nurmet sekä ruokohelpi
 - Monivuotiset puutarhakasvit ja kumina
 - Viljan, öljykasvin, tattarin, siemenmausteiden, kuitupellavan, härkäpavun, herneen ja lupiinin sänki sekä suorakylvö sänkeen
 - Kerääjäkasvien viljelyala, kun kasvusto säilytetään kevääseen
 - Syyskylvöiset kasvit sekä keväällä korjattava pellava ja hamppu
 - (Sängen saa käsitellä glyfosaatilla)
 - Kevennetty muokkaus
 - Viljan, öljykasvien, tattarin, siemenmausteiden, kuitupellavan ja härkäpavun syyssänkimuokkaus yhteen kertaan ajaen

Lohkokohtaiset toimenpiteet 2017

- Peltojen talviaikainen kasvipeitteisyys
 - (Toimenpiteestä ei makseta tilalle, joka on vapautettu viljelyn monipuolistamisesta tai ekologisen alan vaatimuksesta ”nurmi” ehtojen perusteella)
 - (Toimenpiteestä ei makseta ekologiselle alalle)

Luomutiloja ei koske, ellei luovu vapautuksesta

Lohkokohtaiset toimenpiteet 2016 ja 2017

- Peltoluonnon monimuotoisuus
 - Kerääjäkasvit, 100€/ha
 - Kylvö viljelykasvin aluskasviksi kylvön yhteydessä tai viimeistään viljan orasvaiheessa
 - Varhaisperunalla ja varhaisvihanneksilla ennen korjuuta tai viimeistään 15.8. Muokkauskielto poistunut
 - Italianraiheinä, muu heinä- tai nurmikasvi, apila tai muu nurmipalkokasvi. Kasvina ei voi olla ristikukkainen öljykasvi (pl. Yksivuotiset puutarhakasvit)
 - Yksivuotisilla puut. kasveilla lisäksi hunajakukka, öljyretikka tai muokkausretiisi
 - Varhaisvihanneksilla ja varhaisperunalla käy myös vilja
 - (Saa päättää ks.aineilla 15.9, muokkaus aikaisintaan 1.10.)
 - Toteutusala ilmoitetaan keväällä kasvulohkotiedoissa
 - Maksetaan enintään 25%:lle sitoumusalasta
 - Kerääjäkasvikasvuston avulla voi perustaa viherkesannon

Lohkokohtaiset toimenpiteet 2017

Peltoluonnon monimuotoisuus

- (Viherlannoitusnurmi, 54€/ha, ei luomutilalla)
 - Vähintään 20% siemenseoksesta typensitojakasveja
 - Enintään kolme vuotta peräkkäin samalla kasvulohkolla
 - Saa päättää aikaisintaan 1.9. ja muokata 1.10., jos ei kylvetä syysviljaa
 - **Enintään 3 vuotta samalla lohkolla.**
 - Saneerauskasvit, 300€/ha
 - Tiloille, joilla viljelykierrossa perunaa, sokerijuurikasta tai avomaan puutarhakasveja
 - Öljyretikka, valkosinappi, samettikukka tai näiden seos
 - Kylvö keväällä
 - Enintään **kaksi** vuotta peräkkäin samalla kasvulohkolla
 - Viljelykierrossa oltava väh. 1ha perunaa, sokerijuurikasta tai avomaan puutarhakasveja

Lohkokohtaiset toimenpiteet 2017

- Peltoluonnon monimuotoisuus
 - Monimuotoisuuspellot, 300€/ha
 - Ei muutoksia
 - Vuosittain perustettavat riista- tai maisemapellot
 - Vähintään kaksivuotiset niitty- ja lintukasvipellot
 - Enintään 15% korvauskelpoisesta alasta.
 - Luonnonhoitopeltonurmen kanssa yhteensä enintään 20% kohdentamisalueella ja 15% muulla alueella

Lohkokohtaiset toimenpiteet 2017

- Orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla
 - **Ei muutoksia**
 - Yksivuotisten puutarhakasvien rivit tai rivivälit katettava oljella, hakkeella, ruohosilpulla, biohajoavalla kalvolla, katepaperilla tai muulla orgaanisella materiaalilla
 - Monivuotisilla puutarhakasveilla katteeksi käy myös leikattava nurmikate
 - Sertifioidun siemenperunan rivit ja rivivälit katettava oljella
 - Ala voi vaihdella vuosittain
 - Ilmoitetaan kasvulohkotiedoissa tukihaun yhteydessä, vähintään 1 lohko vuodessa
 - Yksivuotisilla puutarhakasveilla ja siemenperunalla 300€/ha
 - Monivuotisilla puutarhakasveilla 500€/ha

Lohkokohtaiset toimenpiteet 2017

- Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu
 - Monivuotiset puutarhakasvit, 500€/ha (menetelmä 1)
 - Pölyttäjähönteisten levittämien mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden käyttö
 - Makroeliövalmisteiden käyttö
 - Kasvutunnelin käyttö
 - Yksi- ja monivuotiset puutarhakasvit, 350€/ha (menetelmä 2)
 - Tuhohönteisverkot
 - Mekaanisesti levitettävät mikrobiologiset kasvinsuojeluaineet
 - Rikkakasvien torjunta tunnistavalla haralla, traktorikäyttöisellä liekittimellä tai vastaavalla menetelmällä
 - Toteutusala ilmoitetaan kasvulohkotiedoissa tukihaun yhteydessä, vähintään 1 lohko vuodessa

Toimenpiteiden valinta sitoumukselle

- Rajoitukset toimenpiteiden valinnassa
 - Lietelannan sijoittaminen peltoon ja orgaanisten aineiden kierrättäminen toimenpiteitä ei voi/voinut valita samalle tilalle
 - Lohkolla ei voi olla samaan aikaan toimenpiteitä
 - Orgaanisen katteen käyttö puutarhakasveilla ja siemenperunalla
 - Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu
 - Kerääjäkasvit
 - Lohkolle voi valita toisen toimenpiteistä
 - Suojavyöhykkeet
 - Valumavesien hallinta
 - Kuminalle ei korvausta puutarhakasvien toimenpiteistä
 - **Luomu-tila ei voi/voinut valita vaihtoehtoista kasvinsuojelua puutarhakasveilla, eikä peltoluonnon monimuotoisuuden viherlannoitusnurmea**

Kohdentamisaalueen rajalla

- Jos tilalla on lohkoja lhp + suojavyöhyke-kohdentamisaalueella ja muulla alueella
 - Kohdentamisaalueella oleville lhp-nurmille maksetaan 120€/ha ja niitä voi olla 20% **kohdentamisaalueen sitoumusala**sta
 - Muulla alueella oleville lhp-nurmille maksetaan 100e/ha ja niitä voi olla 5% **muulla alueella olevasta sitoumusala**sta
 - Monimuotoisuuspeltoja voi olla kohdentamisaalueella luonnonhoitopeltojen kanssa yhteensä 20% **kohdentamisen sitoumusala**sta
 - Muulla alueella monimuotoisuuspeltoja voi olla luonnonhoitopeltojen kanssa yhteensä 15% **muun alueen sitoumusala**sta
 - Suojavyöhykkeet kohdentamisaalueella 500€/ha ja muulla alueella 450€/ha

Kohdentamisalueen rajalla

- Jos tilalla on lohkoja kasvipeitteisyyden kohdentamisalueella ja sen ulkopuolella
 - Kohdentamisalueen lohkoilla voi toteuttaa kasvipeitteisyyttä 20-80%. Kasvipeitteisyys-% **lasketaan tällä alueella olevista sitoumuslohkoista**
 - Muulla alueella olevilla lohkoilla voi toteuttaa kasvipeitteisyyttä 20-60%. Kasvipeitteisyys-% lasketaan **tällä alueella olevista sitoumuslohkoista**

Luonnonhaittakorvaus

Muistin virkistystä 2016 vuodelta ja muistettavaa 2017

Kasvitilat: AB-alue 217€/ha C-alue 242€/ha Kotieläinkorotus 60€/ha

Degressio- hehtaarikohtainen korvaus alenee tilan LHK:n maksualan kasvaessa

– 150ha asti maksetaan	100%
– 150ha ylittävistä 300ha peltoalaan asti	90%
– 300ha ylittävistä peltoalasta	80%

Kotieläinkorotus:

- Eläinmäärät lasketaan ajalta 1.1.2017-31.12.2017
- Eläintiheyslaskelmat (0,35 ey/ha)
 - Naudat, lampaat ja siat rekisteristä
 - Hevoset ja siipikarja ilmoitettava
 - broilerin laskenta 1.-5. päivänä kuukaudesta
 - Hallinto laskee keskitetysti eläintiheyden (eläinrekisteri ja 2017 keväällä kuntaan toimitetun eläinmääräilmoituksen avulla) => jos eläintiheys ei täyty, tukea ei myönnetä

Rastiruutuun, jos aiotaan hakea tukea

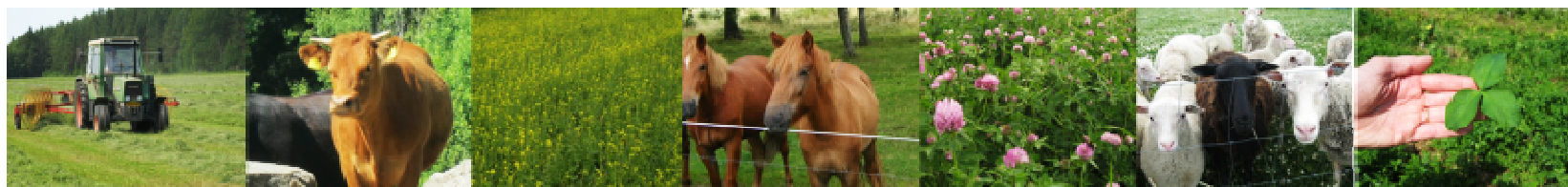

Luonnonhaittakorvaus

Luomusitoumuksessa
kesantoa ja lhp:a voi olla
enit. 25% sitoumusalasta

Kesantorajoite

- Kesantoja ja lhp nurmia voi ilmoittaa enintään 25% korvauskelpoisesta alasta ja suojavyöhykkeitä
- 1. Esim. 100 ha:n tila (lhp: kohdentamisalue)
 - 40 ha kauraa
 - 20ha ohraa
 - 15 ha sr nurmea (tai vl nurmi)
 - 20 ha lhp (20%)
 - 5 ha kesantoa
- Korvauskelpoinen ala $75\text{ha}/3 = 25\text{ ha}$

Luonnonhaittakorvaus

- 2. Esim. 100 ha:n tila (lhp: kohdentamisalue)
 - 39 ha kauraa
 - 20ha ohraa
 - 15 ha sr nurmea (tai vl nurmi)

Yht. 74 ha

- 20 ha lhp (20%)
 - 4,66 ha kesantoa
 - 0,84ha kasvimaata
 - 0,5 ha tpv
- Korvauskelpoinen ala $74\text{ha}/3 = 24,66\text{ ha}$
=> Lhk 98,66 ha:lle ($74 \times 4/3$)

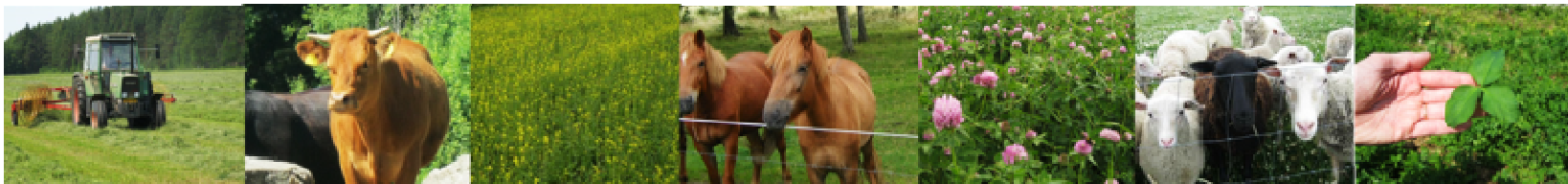
Pyöritys alaspäin täyteen aariin

Peltokasvipalkkio (voidaan maksaa myös tukioikeudettomille hehtaareille)

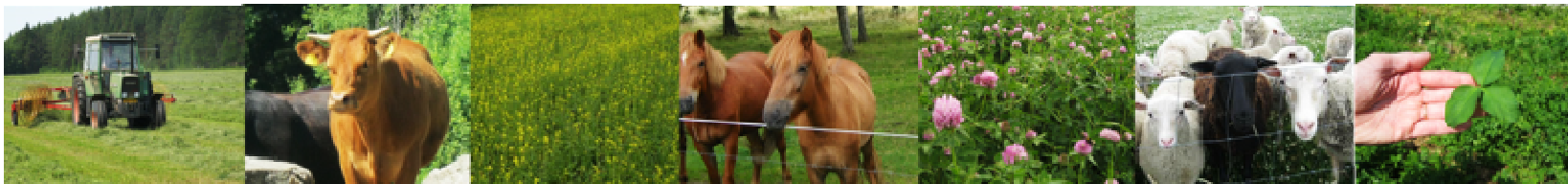
(Suuruus tarkentuu hakemisen myötä, AB- ja C alueet: Valkuaiskasvit: 70€/ha Ruis 50 €/ha, sokerijuurikas 77€, tärkkiperuna 560€/ha ja avomaanvihannekset 140€/ha)
(Rahoitusleikkaus)

- Peltokasvipalkkioon oikeuttavien valkuaiskasvien seokset ilmoitetaan kasvikoodilla
 - Herne/härkäpapu/makea lupiini/öljykasvit
 - Peltoherneellä voi olla pieni määrä viljaa tukikasvina
- 2016 => ruis on palkkiokelpoinen sadonkorjuu vuonna
- Maksetaan myös korvauskelvottomille hehtaareille
- Valkuaiskasviseoksessa ei saa olla viljaa (peltoherneellä pieni määrä viljaa saa olla tukikasvina)
- Peltokasvipalkkioon oikeuttavien valkuaiskasvien seokset ilmoitetaan kasvikoodilla herne/härkäpapu/makea lupiini/öljykasvit
- Paperikopio tärkkelysperunan ja sokerijuurikaan viljelysopimuksesta pitää jättää kuntaan tukihaun yhteydessä
- Herne nurmen suojaviljana voi saada peltokasvipalkkion
 - Edellytyksenä, että lohkolta on mahdollista korjata hernesato

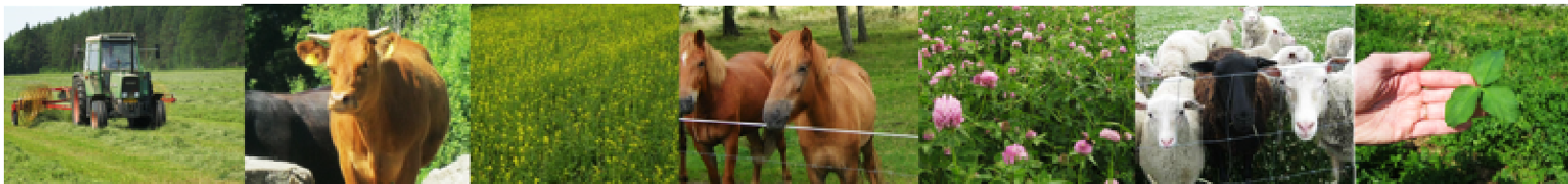
Täydentävien ehtojen muutoksia 2017

- Vesitutkimustodistuksista tarvitsee säilyttää vain uusin kolmen vuoden sisällä tehdyn tutkimuksen todistus
- Kaiken vaaditun kirjanpidon tulee olla pyydetessä esitettävissä valvontaviranomaiselle, mutta sitä voi säilyttää muuallakin kuin alkutuotantopaikalla. Myös sähköiset tallenteet ovat kirjanpitoa. Tuottaja voi toimittaa kirjanpidon tarkastajalle nähtäväksi myös jälkikäteen, halutessaan sähköisesti (tallenne, kuva tms).
- Maidon jäähdytys- ja säilytysolosuhteet eivät saa heikentää maidon elintarviketurvallisuutta
- POISTUNUT VAATIMUS: Maitohuone on erotettava eläintenpitotiloista kahdella ovella, tai yhdellä ovella niin että ilmavirta on maitohuoneesta eläintenpitotiloihin

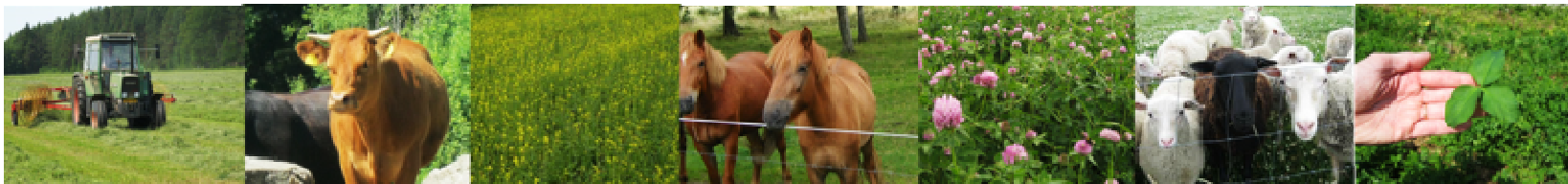
Täydentävien ehtojen muutoksia 2017

- Asetusmuutoksella pyritään ottamaan huomioon erilaiset tekniset ja rakenteelliset ratkaisut maidon jäähdytyksessä ja säilytyksessä, mm. siilot
- Pitää kuitenkin muistaa EU-lainsäädännön vaatimus: maidon säilytystilat on erotettava riittävällä tavalla tiloista, joissa eläimiä pidetään (EU 852/2004, liite III, IX jakso, I luku, A osa, kohta 2)
- Välitön yhteys eläintenpitotiloihin voi aiheuttaa riskin maidon hygienialle. Toimijan tulee huomioida riski toiminnassaan ja noudattaa huolellisuutta tilojen ja laitteiden puhtaanapidossa.
- Tiloissa, joissa maitoa joko säilytetään tai jäähdytetään, ei saa harjoittaa toimintaa, joka heikentää maidon elintarviketurvallisuutta

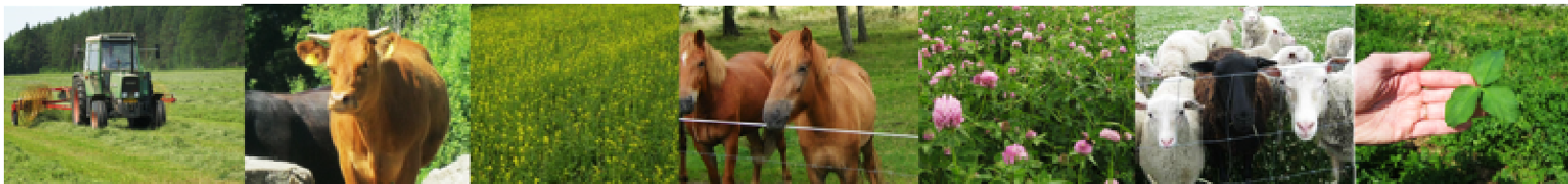
Täydentävien ehtojen muutoksia 2017

- POISTUNUT VAATIMUS: Maitohuonetta saa käyttää vain maidon ja lypsyvälineiden käsittelyyn liittyvään toimintaan
- Asetusmuutoksella pyritään ottamaan huomioon erilaiset tekniset ja rakenteelliset ratkaisut, mm. siilot
- Maidon elintarvikehygieeninen laatu voi vaarantua, jos maidon säilytys- tai jäähdytystiloissa harjoitetaan sellaista toimintaa, tai säilytetään tai käsitellään sellaisia tavaroita ja välineitä, joiden mukana tiloihin leviää likaa tai vaarallisia aineita tai jotka vaikeuttavat tilojen puhtaanapitoa. Erityisesti tämä on huomioitava tilatankin/siilon luukun, hanan tai korvausilmanoton läheisyydessä.
- Pienempiä muutoksia maidontuotantotiloille
Automaattilypsytilojen vaatimukset poistuivat täydentävistä ehdoista

Täydentävien ehtojen muutoksia 2017

- Vaatimus vedinkastoaineiden käytöstä vain välittömästi lypsyn jälkeen poistui kokonaan – käyttö ei saa kuitenkaan aiheuttaa jäämiä maitoon
Vaatimus jossa ollut puutteita:
Tuhoeläintorjunta maitotilalla
- Tuhoeläimiä ovat jyrsijät (erityisesti rotat), linnut ja hyönteiset.
- Tuhoeläinten pääsyä maidon säilytystiloihin tulee torjua aktiivisesti:
 - tiiviit rakenteet, verkot tuuletukseen käytettävissä ikkunoissa ja tuuletusaukoissa sekä tiiviit ovet, joita pidetään pääsääntöisesti kiinni
 - loukut, pyydykset, syöttilaatikot ja kärpäspaperit, tarpeen mukaan.

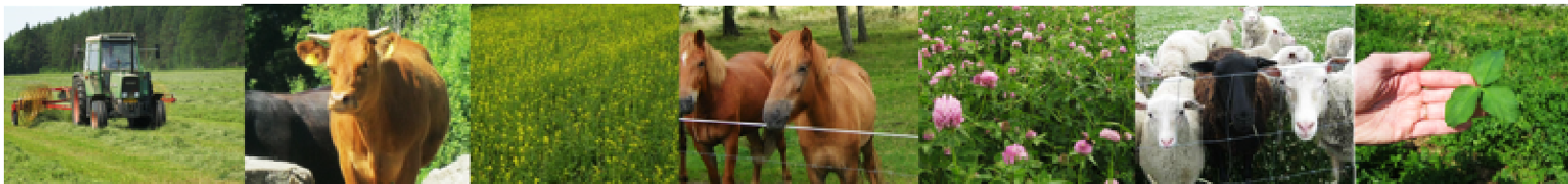
Täydentävien ehtojen muutoksia 2017

- Maidon säilytystiloissa ei saa esimerkiksi olla jyrсийöiden ulostetta, runsaasti kärpäsiä tai lintujen pesiä.

Vaatimus jossa ollut puutteita: Kasveista saatavien elintarvikkeiden jäljitettävyyden varmistamiseksi pidetään kirjaa

- Elintarvike on pystyttävä jäljittämään. Kuka elintarvikkeen on tuottanut?
- Kirjanpidoksi käyvät esimerkiksi tilausasiakirjat, joihin on tarvittaessa lisätty toimituspäivämäärä; **luomutilan tuotevirtakirjanpito**; sekä tilan verokirjanpito, jos siitä käy ilmi vaadittavat tiedot.
- Voi toimittaa tarkastajalle jälkikäteen (täydentävien ehtojen tarkastajalle)

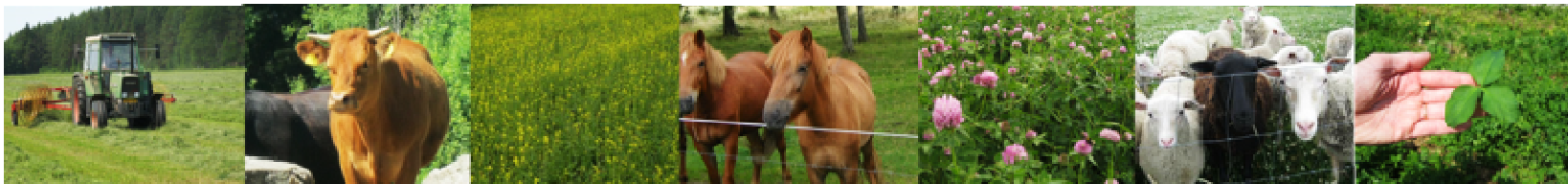
Luomutilalla nämä tarkastetaan tuotantotarkastuksessa vuosittain

Täydentävien ehtojen muutoksia 2017

- Kirjanpidossa
 - ostajan nimi ja osoite
 - toimitettu tuote / tuotteen nimi
 - tapauksen mukaan toimitetun tuotteen määrä / tilavuus / erätunnus
 - tuotteen toimituspäivä
 - kuluttajalle suoraan myydystä kirjattava vain kokonaismäärä ja myyntipäivä
- Elintarvikkeiden pakkauksissa tai tuotteiden saate-asiakirjoissa (ei koske tilalta suoraan kuluttajalle pakkaamattomina myytyjä tuotteita)
 - tuotteen nimi
 - erätunnus
 - viljelijän nimi ja osoite

Tuotantoehdoissa myös, joten luomutilalla kunnossa 😊

Maataloustuotannon kirjaamisvaatimukset

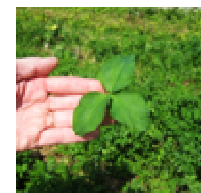
2016–2017

Maaseutuvirasto, Elintarviketurvallisuusvirasto ja
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Luomutuotantoehdot:
Muistiinpanoja on säilytettävä 5
vuotta

Taulukko 4. Tilalla säilytettävät asiakirjat ja vuosittaista ilmoitusta vaativat asiat

Asiakirja tai ilmoitus	Kaikkia koskeva	Täydentävät ehdot	Ympäristö-sitoumus	Säilytysaika vähintään
Voimassaoleva lanta-analyysi (Jos käytät lantaa yli 25m ³ vuodessa/lantalaji)	X	X	X	10 vuotta Ympäristö-sitoumuskausi ja sitoumuskauden päättymisen jälkeen 4 vuotta
Asiakirja (esim. lasku / kuormakirja / tuoteseloste), josta voidaan todeta käytetty lannoite ja sen ravinnesisältö ja tarvittaessa kuiva-ainepitoisuus	X*	X*	X	4 vuotta haku-vuoden jälkeen Ympäristö-sitoumuskausi ja sitoumuskauden päättymisen jälkeen 4 vuotta

Kiitos mielenkiinnosta!